

การแก้ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้การเน้นปัญหาเป็นหลัก ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

English communication problem solving by focusing on problems in the digital economy

สรารุท ชมบัวทอง

Sarawut Chombuathong

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

Faculty of Management Science Suan Dusit University

Email: sara5589@yahoo.com

Received: 2019-06-19; Revised: 2019-07-24; Accepted: 2019-07-26

บทคัดย่อ

ปัจจุบันการแก้ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้การเน้นปัญหาเป็นหลักในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered teaching) ที่มีลักษณะการจัดการเรียนการสอน แบบเน้นปัญหา จัดอยู่ในกลุ่มหลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนร่วมสมัย ที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student – Centered Instruction) ซึ่งครูอาจารย์หรือผู้สอนต้องคำนึงถึงการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นสำคัญ มีบทบาทหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (Facilitator or Tutor) ซึ่งอยู่ในส่วนเป็นการเรียนรู้แบบใช้ปัญหา เป็นฐาน (Problem-Based) คอยแนะนำ ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ มิใช่เพียงการถ่ายทอดความรู้จากการบรรยายเท่านั้น หรือเรียกได้ว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by doing) จากปัญหาที่เผชิญตามสภาพจริง โดยมีครูให้การสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และยุคการเรียนรู้ไร้ขีดจำกัดในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

คำสำคัญ: การเรียนโดยใช้การเน้นปัญหาเป็นหลัก, การสื่อสารภาษาอังกฤษ, การเรียนรู้ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

Abstract

Nowadays, English communication problem solving is mainly in the digital economy. First of all, the conceptual of teaching and learning is focused on the students. Student-centered teaching that is problem-oriented. This is a group of principles and concepts of contemporary teaching and student-centered instruction. Next, the teachers or instructors must consider the learning of the learner. The role of a facilitator or tutor is in the problem-based learning. (Problem-Based), ask questions to encourage learners to learn in various ways. It is not just the transfer of knowledge from the lecture or the learners learn knowledge by doing from problems and situation reality. Finally, the teachers support learning in various ways. Problem-Based teaching depend on 21st century learning and the limitless learning in digital economy.

Keywords: problem-based learning, English communication, the digital economy learning

บทนำ

โลกแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษากลางที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันทั่วโลก โดยเฉพาะการติดต่อระหว่างประเทศ การเรียนภาษาอังกฤษจึงกลายเป็นสาขาวิชาที่มีการเรียนการสอนกันอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องหลักไวยากรณ์ การสนทนา ทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง ทักษะการเขียน และทักษะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าผู้เรียนจะพยายามเรียนรู้จนขวนขวายและหมั่นศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองมากน้อยเพียงไรแตกต่างกันออกไป การสื่อสารภาษาอังกฤษจึงกลายเป็นเรื่องทักษะการเรียนรู้ทางภาษาในแต่ละบุคคล ที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน บางคนรู้เรื่องการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี ในขณะที่บางคนรู้บ้างไม่รู้บ้าง หรือรู้แบบ งูๆ ปลาๆ และบางคนไม่รู้เรื่องเลยเกี่ยวกับการสื่อสารภาษาอังกฤษ ยิ่งไปกว่านั้นแทบจะไม่มีใครด้วยซ้ำว่า ภาษาอังกฤษควรประกอบไปด้วยอะไรบ้าง ถึงจะสามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนออกมาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม หลายคนมองว่า แม้ภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาต่างประเทศที่มีบทบาทต่อการเรียนการสอนและการสืบค้นต่าง ๆ ของนักศึกษาและบุคคลทั่วไป เป็นการเปิดโลกกว้างมากยิ่งขึ้น

ในสังคมคนรุ่นใหม่ ผลปรากฏว่านักศึกษาไทยกลับละเลยต่อการเรียนรู้และไม่เห็นความสำคัญของการสื่อสารโดยการใช้ภาษาอังกฤษในน้ำใจหาย

ภาษาอังกฤษถือเป็นไม้เบื่อไม้เม่าสำหรับคนไทยมาช้านาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาอังกฤษในงานวิชาการ ทั้งในด้านการเรียนการสอน การสืบค้นเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาหรือในรั้วมหาวิทยาลัย และการค้นคว้าอ้างอิงต่าง ๆ เนื่องจากนิสิตนักศึกษาไทยเห็นว่าการใช้ภาษาอังกฤษมีความยุ่งยากในการสื่อความหมาย การตีความ การเข้าใจความหมาย และไม่จำเป็นต้องใช้ในการสื่อสารของสังคมไทยสำหรับชีวิตประจำวันมากมายนักเนื่องจากนักศึกษาโดยส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยเป็นหลักในการสื่อสารมากกว่า แต่ที่จริงแล้วภาษาอังกฤษมีความสำคัญอย่างมากในสังคมสมัยใหม่ที่มีการเปิดกว้างไร้ขีดจำกัด ทั้งในการด้านการสื่อสาร การพัฒนาการเรียนรู้ การสืบค้นและการเข้าถึงความรู้ใหม่ๆ ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและถ่ายทอดจากซีกโลกหนึ่งมาสู่อีกซีกโลกหนึ่งผ่านภาษาอังกฤษในเชิงวิชาการ ปัจจุบันเพียงผู้เรียนใช้โทรศัพท์มือถือแบบพกพา (Smartphone) เพียงเครื่องเดียวก็สามารถสืบค้นข้อมูลข่าวสารและงานวิจัยต่าง ๆ รวมถึงโลกวิทยาการอันทันสมัยจากการสื่อสารอย่างกว้างไกลจนคาดไม่ถึง หากแต่พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนกลับใช้ในประโยชน์เครื่องมือทันสมัย เพียงเพื่อความบันเทิงหรือด้านสันทนาการอื่น ๆ มากกว่าการใช้เพื่อการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษ และการพัฒนาตนเองให้ทันโลกสังคมเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างน่าเสียดาย

การแก้ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้การเน้นปัญหาเป็นหลักในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลคืออะไร

การเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมโลกในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล กลายเป็นเรื่องไร้พรมแดนทางภาษาและ การข้ามผ่านทางวัฒนธรรมของซีกโลกตะวันออกและซีกโลกตะวันตก เนื่องจากวิทยาการนวัตกรรมอันทันสมัย ของเทคโนโลยีและการสื่อสารสมัยใหม่ เอื้ออำนวยให้คนเชื่อมต่อกันได้อย่างไร้ขีดจำกัด สร้างเครือข่าย (Network) เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ผ่านใยแก้วนำแสงของสื่อสมัยใหม่ (New media and Technology) แต่ในการเรียนการสอนในระบบมหาวิทยาลัย มุ่งจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ภาษาอังกฤษกลับกลายเป็นอุปสรรคต่อการเปิดโลกกว้างสำหรับนักศึกษา และถูกมองว่า เป็นภาษาต่างประเทศที่เรียนรู้ยากและน่าเบื่อหน่าย หากนักศึกษาไม่ต้องเตรียมตัวเพื่อการสอบวัดผล หรือเพื่อการทำงานในอนาคต ภาษาอังกฤษจะเป็นสิ่งที่นักศึกษาหรือผู้เรียนมองเห็นความสำคัญรองลงมาจาก การแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาที่ตนเองเลือกศึกษาใน

มหาวิทยาลัย ซึ่งแท้จริงแล้ว เป็นการคิดที่ผิด เพราะก้าวปัจจุบันของยุคดิจิทัล (Digital age) และโลกที่มีความก้าวหน้าไร้พรมแดนเช่นนี้ จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารพื้นฐานทุกช่องทาง เนื่องจากเป็นภาษาสากลที่ใช้ทั่วโลก โดยมียุคสมัยแห่งเทคโนโลยีทางการสื่อสารเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ แต่คนทั่วไปกลับมองข้ามและละทิ้ง หันไปเสพหรือสืบทอดเรื่องที่ยากๆ เสียมากกว่า

ความหมาย ความสำคัญของการแก้ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้การเน้นปัญหาเป็นหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered teaching) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นหลักกว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ตามธรรมชาติและเต็มเต็มความรู้ตามศักยภาพตนเอง ทั้งนี้เทคนิคในการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based) , การเรียนรู้แบบใช้ทักษะเป็นฐาน (Skill- Based) , การเรียนรู้แบบใช้วิธีการสืบเสาะเป็นฐาน (Inquiry-Based), การเรียนรู้แบบใช้การ คิดเห็นเป็นฐาน (Thinking-Based), การเรียนรู้แบบใช้วิธีการรอบความคิดเป็นฐาน (Concept-Based), การ เรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มเป็นฐาน (Group Process-Based), การเรียนรู้แบบใช้วิธีการตั้งคำถามเป็นฐาน (Questioning - Based), การเรียนรู้แบบใช้วิธีการอภิปรายเป็นฐาน (Debate-Based), การเรียนรู้แบบใช้วิธีการแสดงบทบาทเป็นฐาน (Role Playing-Based), การเรียนรู้แบบใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-Based) การเรียนรู้แบบใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นฐาน(Self-Learning Module) และ การเรียนรู้แบบใช้ปัญหา เป็นฐาน (Problem-Based) การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นปัญหา จัดอยู่ในกลุ่มหลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนร่วมสมัย ที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered Instruction) โดยมีความคิดว่าการสอนครูหรือผู้สอนต้องคำนึงถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญและช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ มิใช่เพียงการถ่ายทอดความรู้เท่านั้น เช่น การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการกระทำ (learning by doing) และได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้ปฏิบัติตามแนวคิดใหม่อย่างเพียงพอ ซึ่งการสอนควร มีการเปิดใจรับฟังความคิดเห็น ข้อความจริงที่ผู้เรียนสะท้อนออกมาจากการเรียนการสอนแบบเดิม ที่มีครูเป็น ศูนย์กลางการสอนที่มีการยึด

ครองอำนาจอย่างหนาแน่นมาจนถึงปัจจุบัน (ทิศนา แชมมณี, 2552 : 119-120) แต่การจัดการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นปัญหา เป็นการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (paradigm) จากผู้สอนมาสู่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงจากสิ่งที่เคยเป็นปัญหาหรือประสบการณ์เดิมที่ผู้เรียนประสบมาแล้ว และทั้งนี้ควรเน้นการมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว (active participation) หรือสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เรียนรู้เป็นผู้จัดกระทำต่อสิ่งเร้า (สิ่งที่เรียนรู้) มิใช่เพียงคอยรับสิ่งเร้าหรือการมีส่วนร่วมอย่างเป็นผู้รับเท่านั้น (passive participation) การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นปัญหาเป็นหลัก จึงไม่ใช่เพียงการมองปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอนที่เคยเผชิญมาเป็นหลักเท่านั้น แต่ต้องสร้างกิจกรรมที่มาจากปัญหานั้นที่ครูหรือผู้สอน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัวทั้ง 4 ด้าน คือ มีความตื่นตัวทางกาย (ได้เคลื่อนไหวปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ) มีความตื่นตัวทางสติปัญญา (ได้ใช้ ความคิด) มีความตื่นตัวทางสังคม ได้มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น) และ มีการตื่นตัวทางอารมณ์ (ได้ เกิดอารมณ์ความรู้สึกที่ช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อตนเอง) บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมและผลการ เรียนรู้ที่เกิดขึ้น ขณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ๆ จนส่งผลให้ผู้เรียนเกิดแนวทางที่ได้รับจาก “การเรียนรู้ที่แท้จริง” ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ ฯ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มาจาก ปัญหาเป็นตัวนำทาง

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นปัญหาเป็นหลัก จึงเป็นการเรียนการสอนที่เน้นหนักในการ แก้ไขปัญหาเป็นหลักของผู้เรียน โดยผู้สอนเป็นผู้ช่วยเอื้อในกำหนดสภาพการณ์หรือให้ผู้เรียนได้เผชิญกับ สถานการณ์เพื่อแก้ไขปัญหาที่จริง ๆ แต่ทั้งนี้จำเป็นต้องอาศัยการสนใจใฝ่รู้ของผู้เรียนเป็นแนวทางในการ เพิ่มพูนทักษะทางสติปัญญา ปัจจุบันเน้นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-Based Instruction) เป็นวิธีการที่มีหลักการมาจากปัญหา และปัญหาสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดภาวะงุนงงสงสัย และมีความต้องการที่จะแสวงหาความรู้เพื่อจัดข้อสงสัยของตนเอง ดังนั้นการที่ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาจริงหรือ สถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ และร่วมกันคิดหาหนทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างมีวิจรรย์ญาณ เช่น สนทนากับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่สาธารณะหรือเรียนรู้การพูดภาษาอังกฤษจากเจ้าของภาษา (Learning English from native speaker) โดยใช้ทักษะการพูดกระตุ้นการเรียนรู้ก่อนทักษะอื่นๆ เป็นต้น เพื่อสร้างเชื่อมั่นในการสนทนา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ อันเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการ ดำรงชีวิต และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ทิศนา แชมมณี, 2552 : 137)

การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นแก้ปัญหาเป็นหลัก เป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยผู้สอนอาจนำผู้เรียนไปเผชิญกับ สถานการณ์ปัญหาจริง หรืออาจมีการจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญกับปัญหา และฝึกฝนวิเคราะห์ปัญหาและ แก้ไขปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นอย่างชัดเจน ได้เห็นทางเลือกและ วิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหา นั้น รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ เกิดทักษะกระบวนการคิด และกระบวนการแก้ปัญหาต่าง ๆ และตัวบ่งชี้ในการเรียนการสอนแบบเน้นแก้ปัญหาเป็นหลัก มีดังนี้ (ทศนา เขมมณี, 2552 : 137-138)

1. ผู้สอนและผู้เรียนมีการร่วมกันเลือกปัญหาที่ตรงกับความสนใจหรือความต้องการของผู้เรียน
2. ผู้สอนและผู้เรียนมีการออกไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริง หรือผู้สอนมีการจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหา
3. ผู้สอนและผู้เรียนมีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และหาสาเหตุของปัญหา
4. ผู้เรียนมีการวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกัน
5. ผู้สอนมีการให้คำปรึกษา คำแนะนำและช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการแสวงหา แหล่งข้อมูล การศึกษาข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
6. ผู้สอนมีการศึกษาค้นคว้า และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
7. ผู้สอนมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหาที่หลากหลายและพิจารณาเลือกวิธี ที่เหมาะสม
8. ผู้เรียนมีการลงมือแก้ปัญหา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุป และประเมินผล
9. ผู้สอนมีการติดตามการปฏิบัติงานของผู้เรียน และให้คำปรึกษา
10. ผู้สอนมีการประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งทางด้านผลงาน และกระบวนการ ความหมายการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem - based Learning)

ขวลิต ชุกำแพง (2555 : 28-38) อธิบายว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นรูปแบบการเรียนรู้ ที่เกิดจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากการใช้ ปัญหาที่เกิดขึ้น ในโลกแห่งความเป็นจริงเป็นบริบทของการเรียนรู้

การแก้ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้การเน้นปัญหาเป็นหลัก จึงเป็นการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning หรือ PBL) หรือเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากแนวคิด ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากปัญหาที่ เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง

เป็นบริบท (Context) ของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด วิเคราะห์และคิดกับปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ศึกษาเล่าเรียน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เช่น การแก้ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้การเน้น ปัญหาเป็นหลัก โดยผู้สอนต้องพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับปัญหาจริงที่ผู้เรียน ประสบ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนรู้ในภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการ เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐานของสาเหตุการเกิดปัญหานั้น ค้นคว้าความรู้พื้นฐานที่ เกี่ยวกับปัญหาที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่อไป ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน และการ เขียนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หมายถึง วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมองเห็น ปัญหาจากการเรียนรู้ มีการนำเสนอความคิดเห็น เจตคติที่มีต่อการเรียน การสอนที่ผ่านมา โดยใช้ประเด็น ปัญหาจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์จริงหรือครูกำหนดขึ้น สำหรับเป็นสถานการณ์ กระตุ้นให้กลุ่มผู้เรียน นำไปวิเคราะห์และค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหา นั้นด้วยตนเอง โดยใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์พื้นฐานของผู้เรียนนำมา พิจารณาประกอบการให้คำแนะนำจากผู้สอนเพิ่มเติม เพื่อนำไปสู่การอภิปรายและ สรุบบองค์ ความรู้ที่เป็นคำตอบของปัญหานั้นร่วมกัน โดยผู้สอนต้องออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ สอดคล้องกับ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. กำหนดปัญหาจัดสถานการณ์ต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มองเห็น ปัญหาที่กำหนดสิ่งที่ เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้อยากเรียน และเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบ
2. ทำความเข้าใจกับปัญหา ผู้เรียนจะต้องสามารถอธิบายสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้
3. ดำเนินการศึกษาค้นคว้า กำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนและดำเนินการศึกษาค้นคว้า อย่างหลากหลาย
4. สังเคราะห์ความรู้ ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อภิปรายผลและ สังเคราะห์ความรู้ที่ได้มาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่
5. สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุบบรรลุผลงานของกลุ่มตนเอง ประเมินผลงาน ว่าข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยการตรวจสอบแนวคิด ภายในกลุ่มของตนเองอย่าง อิสระ ทุกกลุ่มร่วมกันสรุบบรรลุความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง
6. นำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้และ นำเสนอในรูปแบบ ผลงานที่หลากหลาย ผู้เรียนทุกคนและผู้เกี่ยวข้องกับปัญหา ร่วมกัน ประเมินผลงาน

ปัจจุบันการแก้ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้การเน้นปัญหาเป็นหลัก ควรมีกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานใน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจประเด็นที่เป็นปัญหา (Explore the Issues) หมายถึง ขั้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ทำความเข้าใจกับปัญหาโดยอาศัยความรู้พื้นฐาน หรือการศึกษา จากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น ๆ ที่น่าสนใจและ ใกล้ตัวผู้เรียนเป็นอันดับแรก

ขั้นตอนที่ 2 นิยามปัญหา (Define the Problem) หมายถึง ขั้นการระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ เพื่อ อธิบายองค์ประกอบและความต้องการของปัญหา โดยพยายามจัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มเข้าใจ ปัญหา และสามารถค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลอย่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ 3 สืบเสาะหาวิธีการแก้ปัญหา (Investigate Solutions) หมายถึง ขั้นการระดมสมอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาที่กำหนดให้รวมทั้งการ อธิบายความเชื่อมโยงของข้อมูล หรือปัญหาที่เกี่ยวข้องทุกส่วน

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการศึกษาค้นคว้าแก้ปัญหา (Research the Knowledge) หมายถึง ขั้นกิจกรรมที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ เพื่อศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอคำตอบหรือผลการแก้ปัญหา (Write Solution) หมายถึง ขั้น การสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดนำความรู้ที่ได้มาใหม่ เพื่อปรับใช้ในการแก้ปัญหาตาม สถานการณ์หรือประเด็นคำถามอื่นที่ จัดให้

ขั้นตอนที่ 6 ทบทวนการปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้อง (Review Performance) หมายถึง ขั้นกิจกรรมการ รายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ que ผู้เรียนได้จากการสรุปความรู้ หรือกระบวนการแก้ปัญหา โดยการอภิปราย วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แล้วนำมาสรุปเป็นหลักการและประเมินผลการเรียนรู้

ดังนั้น แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จึงเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ เริ่มต้นจากปัญหาที่ เกิดขึ้นโดยสร้างความรู้จากกระบวนการเรียนรู้ปัญหาด้านการใช้ทักษะ ต่าง ๆ ที่มีต่อภาษาอังกฤษ โดยตัวปัญหา จะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้ และเป็น ตัวกระตุ้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผล และการ สืบค้นหาข้อมูลเพื่อเข้าใจ กลไกของตัวปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา

บทบาทอาจารย์หรือผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

สำหรับองค์ประกอบด้านผู้สอนในการเรียนแบบที่ใช้ปัญหาเป็นฐานนี้ ผู้สอนมี บทบาทที่แตกต่างกันไป จากเดิม ครูอาจารย์จะไม่ใช้ผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่ให้ความรู้ถ่ายทอด

ความรู้แก่ผู้เรียนเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป แต่อาจารย์จะต้องมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน สร้างบทเรียนที่เป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหา เป็นหลัก ซึ่งในนี้ก็จะกล่าวถึง บทบาทของผู้สอนที่จะทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน (Facilitator or Tutor) ให้ผู้เรียนเท่านั้น บทบาทของ (Facilitator or Tutor) เพื่อให้สอดคล้องกับการผลิต นักศึกษาตามแผนการเรียนรู้ในรายวิชานั้น ๆ และในมาตรฐานของหลักสูตร ซึ่งจะต้องมี กระบวนการเตรียมความพร้อมขององค์ประกอบทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเอกสาร บทเรียน ผู้สอน นักเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการเรียน ดังนี้

1. ผู้สอนควรใช้คำถามนำและคำถามปลายเปิด เพื่อสร้างสิ่งเร้าในจิตใจที่มีต่อปัญหา การเรียนรู้ของ ผู้เรียนให้สะท้อนออกมาเป็นเชิงความคิดเห็นในชั้นเรียน
2. ช่วยผู้เรียนสะท้อนประสบการณ์ที่ผู้เรียนมีอยู่ โดยไม่จำกัดการแสดงออกทาง ความคิดเห็น อาจให้ เสนอความคิดเห็นเป็นรายบุคคลหรือ เขียนแสดงความคิดเห็นเสนอ มายังผู้สอน
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระ หรือนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียน สนใจเป็น รายบุคคลที่เข้าวิถีชีวิตและการเรียนรู้ที่แท้จริง (ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ ฯลฯ) ของ ผู้เรียน
4. ทำหน้าที่เสมือนพี่เลี้ยงดูแลให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน และให้การ อภิปรายอยู่ในกรอบที่ กำลังศึกษา
5. ตั้งประเด็นที่จำเป็นในการพิจารณาและอภิปรายร่วมกัน ซึ่งอาจมีการใช้ควบคู่กับ กิจกรรมการ เรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ที่วางแผนการวิจัยไว้
6. ให้แนวทางในการค้นคว้าหาความรู้ ตลอดจนกระบวนการเรียนอย่างระมัดระวังใน การเรียนรู้แก่ ผู้เรียน โดยให้คำปรึกษาในเชิงบวกมากกว่าการตำหนิต้ม
7. กระตุ้นและให้การสนับสนุนผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสนใจและสามารถนำมา ปรับใช้ในการเรียนรู้ร่วมสมัยที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้ เช่น มีการบูรณาการเรียนรู้ในคาบ เรียนวิชาภาษาอังกฤษกับการ ใช้สื่อสมัยใหม่ โดยผู้สอนอนุญาตให้ผู้เรียนสามารถการค้นคว้า เนื้อหาหรือคำศัพท์ผ่านระบบโทรศัพท์มือถือ แบบพกพา (Smartphone) เพื่อการสืบค้นได้ แทนการใช้พจนานุกรมภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ เป็นต้น
8. จัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนรู้สื่อบรรยากาศ ปลอดภัย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความ ความพึงพอใจต่อการ เรียนรู้ มีความยืดหยุ่นในการเรียนการสอนไม่กำหนดกฎระเบียบจน ผู้เรียนอีกอัด หรือผู้สอนออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์และความคิดเห็นของผู้เรียน

เทคนิคการสอนเพื่อแก้ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้การเน้นปัญหาเป็นหลัก

การเรียนรู้ทางภาษาไม่ใช่เรื่องง่าย นั่นผู้สอนจำเป็นต้องมีการผสมผสานเทคนิคการพัฒนาภาษาอังกฤษเข้าไปด้วย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวและกล้าแสดงออกจนเกิดการจดจำ ได้แก่ การสอนภาษา เพื่อการสื่อสารในชั้นเรียน และนำเอาทักษะทั้งสี่ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน สอดแทรกใน การเรียนรู้กับเนื้อหาวิชาอย่างมีเป้าหมาย เพื่อช่วยละลายความไม่ชอบทางภาษาของผู้เรียนให้มองการเรียนรู้ ทางภาษาเป็นความทันสมัย สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และมีเรื่องสนุกสนาน (English - Edutainment) นำพาสู่ความรู้ ได้แก่

1. วิธีการสอนภาษาเพื่อสื่อสาร (Communicative Approach) หมายถึง แนวคิดการสอนภาษาที่ สองหรือภาษาต่างประเทศ ซึ่งยึดความรู้ในการสื่อสารเป็นเป้าหมายของการเรียนการสอนภาษา แนวการสอน เพื่อสื่อสารนี้มีพื้นฐานมาจากแนวคิดเรื่องสามมิติสื่อสารของเดลล์ ไฮม์ส์ (Hymes, 1972) ดังนี้

1.1 รายการที่เรียงลำดับแล้ว รายการที่ยังไม่ได้เรียงลำดับสอน หน้าทีภาษาที่จำเป็นในการสื่อสาร เช่น การขอร้อง การพรรณนา การแสดงความพอใจหรือไม่พอใจ

1.2 รายการที่เรียงลำดับแล้วอิงหลักสูตรเน้นหัวเรื่อง (Notional Syllabus) หรือหลักสูตรเน้นการ สื่อสาร

1.3 รายการที่เรียงลำดับแล้ว รายการที่ยังไม่ได้เรียงลำดับเน้นกระบวนการใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร เช่น ใช้ ภาษาได้ถูกต้องตามสถานการณ์ ใช้ภาษาทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมแก้ปัญหา หาข้อมูล และปฏิสัมพันธ์ทาง สังคมกับผู้อื่น

2. วิธีการสอนแบบฟัง-พูด (Audiolingual Teaching Method) หมายถึง การสอนภาษาต่างประเทศ ซึ่งใช้หลักการสอนทักษะการฟังและการพูดก่อนการอ่านและการเขียน เน้นการใช้บทสนทนาและแบบฝึกไม่ ส่งเสริมการใช้ภาษาแม่ในห้องเรียน เน้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบต่าง (Contrastive Analysis) ระหว่างภาษา แม่และภาษาเป้าหมายที่สอน แนวคิดที่สนับสนุนวิธีการสอนแบบนี้คือ แนวการสอนแบบฟัง-พูด (Aural-oral Approach) ซึ่งเชื่อว่าการพูดและการฟังเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญ ภาษามีโครงสร้างและระบบกฎเกณฑ์เป็น ของตนเอง ซึ่งเรียนรู้ได้จากการกระทำจนเป็นนิสัย ความเชื่อดังกล่าวนี้นี้พัฒนามาจากทฤษฎีภาษาศาสตร์

แนว โครงสร้าง (Structural Linguistics) และทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ซึ่งในภาษาพูดเมื่อต้องการเน้นความสำคัญ เราสามารถใช้แทนเสียงสูงหรือลากเสียงตรงค่านั้นได้ ในภาษาเขียนจะมีวิธีเน้นความสำคัญโดยการใช้การเรียงลำดับประโยคที่เรียกว่า inversion ด้วยการเรียงประโยคที่นำคำที่ต้องการเน้นความสำคัญ (กันยารัตน์ เกตุขำ, 2560: 92-93)

แต่ทั้งนี้ การใช้บทบาทอาจารย์ในการสอนแบบแก้ไขปัญหาเป็นหลัก สามารถสรุปได้คือ อาจารย์หรือ ผู้สอนต้องมีลักษณะเป็นพี่เลี้ยง กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการถาม คำถามแทนความรู้ของผู้เรียน ช่วย ให้ผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์และแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และประเมินผล โดยการ ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (สิริวัฒน์ आयวัฒน์, 2560 : 15-30)

1. สอบถามข้อมูล (Information) คือ การถามเพื่อนำไปสู่ประเด็นหลัก เช่น ทำไมคุณหมายถึงอะไร คุณทราบหรือไม่ว่าสิ่งนั้นหมายถึงอะไร

2. การประยุกต์ใช้ (Application) คือ การถามเพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้สู่การปฏิบัติ เช่น คุณจะนำความรู้นี้มาประยุกต์ใช้กับสิ่งนี้ สิ่งนั้นอย่างไร

3. การแก้ปัญหา (Problem-solving) คือการถามเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เช่น ทำไมคุณรู้ว่าสิ่งนี้ถูกต้องสำหรับคุณแล้ว เป็นต้น รวมทั้งอาจารย์หรือผู้สอนสนับสนุนการเรียนรู้จึงควรมีคำถาม ทั้งสามระดับ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เชิงลึกมากกว่าการ เรียนรู้แบบผิวเผิน โดยสื่อการสอนที่ผู้เรียนสนใจเข้าช่วย เช่น การแปลภาษาผ่านระบบ translate google ภาพหรือวิดีโอที่ค้นการสนทนาภาษาอังกฤษ

นอกจากนี้ ควรส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งเป็น ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ ฯลฯ เชิงบวก (positive thinking) ต่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ เช่น การชี้ให้เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ ที่มีต่อวิชาชีพและการทำงานในอนาคต การสร้างข้อได้เปรียบในการทำงานของนักศึกษา เป็นต้น เพื่อ ปรับเปลี่ยนเจตคติหรือความรู้สึกนึกคิดเชิงลบ (negative Thinking) ให้ลดน้อยลง ผลจากการสำรวจอายุกับ การเรียนภาษาอังกฤษ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพอใจหรือไม่พอใจในการเรียนภาษาอังกฤษ พบว่า ผู้เรียนมักไม่พอใจหรือพอใจการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หรือไม่ชอบภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ มาจากแรงจูงใจมี สาเหตุหลายประการ ซึ่งส่วนใหญ่มักมองว่าต้องใช้ความจำมากในการฟัง การออกเสียงหรือพูดสนทนาและ หลักไวยากรณ์ทางภาษามีความยุ่งยากและเงื่อนไขมากมาย รวมถึง

แรงจูงใจอันมีผลมาจากบทบาทผู้สอน เนื้อหาความรู้ บุคลิกภาพส่วนบุคคลด้านความมั่นใจในการสื่อสารของผู้เรียน การมองข้ามความสำคัญในบริบท ของภาษา รวมถึงเจตคติเชิงลบต่อการเรียนรู้ภาษา เป็นต้น (เกรียงศักดิ์ สยะนานนท์, 2548 : 58) รวมทั้ง Don Tapscott (2016, 23) อธิบายถึง การพัฒนาตนเองของสถาบันการศึกษาทั่วทุกมุมโลกปัจจุบันให้ทันโลก สังคม เศรษฐกิจดิจิทัลว่า เครือข่ายสากลและการศึกษาระดับสูงซึ่งหมายถึงรวมถึง สถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัย หรือ สถาบันการศึกษาเพื่อการเรียนรู้สมัยใหม่ ต้องมีสามขั้นตอนในการก้าวเข้าสู่การเป็นเครือข่ายสากลเพื่อ การศึกษาที่สูงกว่า 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นตอนแรกคือการแลกเปลี่ยนเนื้อหา อาจารย์ผู้สอนควรนำเนื้อหาที่สอนมาวางไว้ในระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้เรียนหรือบุคคลอื่นเข้าถึงได้ฟรี หรือเรียกสิ่งนี้ว่า Massive Open Online (MOOCs) ขั้นตอนที่สอง คือร่วมพัฒนาเนื้อหา ระหว่างบรรดาครูบาอาจารย์ด้วยกัน แลกเปลี่ยนความรู้ แล้วพัฒนาเนื้อหาใหม่ขึ้นมา และในขั้นตอนสุดท้าย คือ มหาวิทยาลัยต้องปรับเปลี่ยนตนเองเป็นสถานที่แห่งหนึ่งในเครือข่ายสากลที่ผู้เรียนสถาบันอื่น ๆ เข้ามาศึกษาหาความรู้ได้ พร้อมคงรักษาเอกลักษณ์ ความเป็น ตัวตนเอาไว้ได้ด้วย (พรศักดิ์ อัจฉริยรัตน์, 2559 : 252-253)

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มักมาจากแรงจูงใจ ซึ่งผู้เขียนทดสอบโดย การวัดค่าความพึงพอใจต่อการใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน พบว่า ผู้เรียนที่มีความสนใจในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ มีแรงจูงใจสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ชอบภาษาอังกฤษ และสามารถศึกษาจนประสบความสำเร็จมากกว่า อีกกลุ่ม นั้นแสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจมีผลมาจากความชอบ ความไม่ชอบ หรือเจตคติเชิงบวกที่มีต่อการเรียนรู้ ทางภาษามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้อย่างมาก สังเกตได้จากถ้าผู้เรียนมีความฝืนหรือต้องการมีงานทำที่ดีใน อนาคตและจำเป็นต้องใช้ทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษเข้าไปพัฒนาการทำงาน ผู้เรียนจะสนใจและค้นคว้า เพิ่มเติมความรู้อยู่เสมอ ในขณะที่กลุ่มที่ไม่เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษที่มีผลต่อการทำงานในอนาคต มักจะเรียนในชั้นเรียนแบบไม่มีแรงจูงใจ เรียนเพื่อแค่ผ่านหรือจบรายวิชานี้เท่านั้น โดยไม่มีการค้นคว้าหา ความรู้เพิ่มเติมหรือกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ด้านภาษาอังกฤษเพิ่มเติมนอกจากในตำราเรียน ซึ่ง ในทางจิตสังคมหากพิจารณาจาก ทฤษฎีพัฒนาการบุคลิกภาพของ Erikson กำหนดให้วัยรุ่นอยู่ในช่วงอายุ ประมาณ 12-20 ปี เชื่อว่าช่วงนี้เป็นช่วงที่มีวิกฤตแห่งความขัดแย้งในด้านสังคมและจิตใจมากที่สุด นับเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่เด็กจะเกิดการสับสนว่าตนยังเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่แล้ว เป็นช่วงค้นหาลักษณะ

ของตนเองในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความชอบ ความสนใจ ความถนัด ความต้องการในชีวิต ฯลฯ โดยเฉพาะในเรื่องการเลือก สาขาที่อยากเรียน อาชีพที่อยากทำ เป็นช่วงที่ไม่แน่ใจว่าจะเชื่อคำแนะนำหรือทำตามความต้องการของพ่อแม่ ดี หรือเลือกตามกลุ่มเพื่อนดี หรือเชื่อตามที่ตนเองคิดดี Erikson เรียกช่วงนี้ว่า ช่วงวิกฤตและสับสนในอัตลักษณ์ตนเอง (identity crises and confusions) อาจมีความว้าวุ่นใจ ไม่เป็นตัวของตัวเอง วิตกกังวล เซื่องซึม ตัดสินใจไม่ได้ ในช่วงนี้อาจเกิด blind-self คือไม่สามารถมองเห็นจุดอ่อนและจุดแข็งของตนเองอย่างชัดเจน อาจมีความคิดเข้าข้างตนเอง หลงตัวเอง เชื้อมั่นในตนเองมากเกินไป คิดว่ารู้จักตนเองดีพอแต่แท้จริงแล้วยังไม่ เข้าใจตนเองหรือเข้าใจไม่ถูกต้อง ช่วงวิกฤตและสับสนในวัยรุ่นจะหมดไปเมื่อเด็กรู้จักและสามารถเข้าใจตนเอง มากขึ้น รู้ความต้องการของตนเองชัดเจนขึ้น สามารถตระหนักรู้จุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองตามความเป็นจริง ก็จะสามารถผ่านพ้นพัฒนาการในช่วงวัยรุ่นได้อย่างสมบูรณ์ (รุ่ง ศรีอำภุภาพ, 2558 : 172-173) และจะส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมบุคลิกภาพและความสามารถในการสื่อสารเพื่อเข้าสู่วัยทำงานในอนาคต

สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับเยาวชนไทย มักมองที่การใช้เพื่อการทำงาน หรือประกอบวิชาชีพเท่านั้น แต่ไม่กระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักถึงความสำคัญและ เปิดรับบทบาทของภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สองที่มีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตตนเอง สังเกตได้จากวงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (Learning/teaching English as a Second Language) และ การเรียนรู้ภาษาที่สอง (Second Language Acquisition) ที่มีผู้สนใจศึกษาเรียนภาษาอังกฤษมักเป็นบุคคลที่เล็งเห็นความสำคัญของภาษา และมองเห็นคุณค่าในการสื่อสารของภาษาต่างประเทศมากกว่าความชอบของ ตนเอง แต่มองภาษาอังกฤษเป็นเพียงเครื่องมือหนึ่งในการดำรงชีพหรือสอบผ่านการประเมินผลในระบบ อุดมศึกษา ซึ่งแตกต่างโดยสิ้นเชิงจากบุคคลที่มีความสนใจด้านภาษาอังกฤษอย่างแท้จริงเท่านั้น มักมีข้อ ได้เปรียบในการอ่าน ฟัง พูด หรือเขียนสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีกว่า และนำความรู้ที่ได้รับจากภาษาอังกฤษทั่วทุก มุมโลกในสื่อการเรียนรู้อื่นต่าง ๆ มาแปลความหมาย และปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองและผู้อื่นได้มากกว่า จนเกิดวิสัยทัศน์อันกว้างไกลผ่านทักษะต่าง ๆ ที่ได้รับจากภาษาต่างประเทศที่มีความหลากหลายทางวิชาการ และงานวิจัยต่าง ๆ มากกว่าบุคคลกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งภาษาอังกฤษสามารถส่งผลในอนาคตต่อการพัฒนาตนเองได้ทั้ง ในด้านจุดมุ่งหมายของอาชีพ (career objective) และ ทักษะความสามารถพิเศษ (skills/special abilities) ในการทำงานได้

บทสรุป

การแก้ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้การเน้นปัญหาเป็นหลักในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล จึงจำเป็นต้องเข้าใจสามส่วนในการพัฒนาการเรียนรู้ คือ การเข้าใจปัญหา การเข้าใจเนื้อหาและการเข้าใจ ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นหลัก โดยผู้สอนแสดงบทบาทของผู้สอน ในการอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน (Facilitator or Tutor) ให้ผู้เรียนเท่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการผลิตนักศึกษาตามแผนการเรียนรู้ใน รายวิชานั้น ๆ และในมาตรฐานของหลักสูตร ซึ่งจะต้องมีกระบวนการเตรียมความพร้อมขององค์ประกอบทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเอกสาร บทเรียน ผู้สอน นักเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียน และอาจชี้แนะการใช้สื่อ สมัยใหม่ที่มีความทันสมัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อกระตุ้นการสร้างความรู้ความ สนใจต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่ทั้งนี้ควรมีการกำหนดเนื้อหาการสืบค้นและวางเนื้อหาในการสืบค้นให้ สอดคล้องกับแนวทางการเรียนการสอนของรายวิชาอย่างชัดเจน ซึ่งการแก้ไขปัญหาทางภาษาอังกฤษ ต้องอาศัย การสร้างแรงจูงใจ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การเปิดรับสื่อของผู้เรียน มีความยืดหยุ่นในการใช้สื่อสมัยใหม่ และการใช้เทคนิคการสอนโดยการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร รวมทั้งการใช้เทคนิคการสอนแบบฟัง-พูด เพื่อให้ผู้เรียนคุ้นชินกับภาษาและเกิดการเรียนรู้ต่อไปตามสาระวิชาที่กำหนดไว้

บรรณานุกรม

- กันยารัตน์ เกตุขำ. (2560). **ภาษาอังกฤษเพื่อการเขียนงานวิจัย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ สยะนานนท์ และวัฒนา พัดเกตุ. (2548). **อายุกับการเรียนภาษาอังกฤษและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพอใจหรือไม่พอใจในการเรียนภาษาอังกฤษ**. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2560, จาก http://www.human.ท น .ac.th/jhnu/file/journa/2011_02_01_11_01_47-02-02-02.pdf
- ชวลิต ชูกำแพงและคณะ (2555). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาหารพื้นบ้าน และทักษะการคิดแก้ปัญหาและเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา (CIPPA) และการจัดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 6 (3), 28-38.

- ทิตินา แชมมณี (2552). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเรียง ขจรศิลป์ และคณะ (2557). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ
ปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการรู้การอ่านของนักเรียนอายุ 15 ปี ในประเทศไทย.
วารสารวิจัยทางการศึกษา. 8 (2), 212-230.
- ประภัสรา โคตรระตะขุน. การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน. สืบค้นเมื่อ 23 กันยายน 2560,
จาก <https://sites.google.com/site/prapasara/a2-5>
- พรศักดิ์ อุรัจฉัยชัยรัตน์(แปล). (2559). เศรษฐกิจดิจิทัล (The Digital Economy).
กรุงเทพฯ : แมค กรอ-ฮิล อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล เอ็นเตอร์ไพรส์ แอลแอลซี.
- รงค์ เรืองวงศ์. (2556). การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนา
สามัคคียะทางการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2560, จาก http://www.pvca-ri.com/myfile/170913100114_1.pdf
- รุ่ง ศรีอัษฎาพร. (2558). บุคลิกภาพและความสามารถในการสื่อสารจากวัยเด็กสู่วัย
ทำงาน กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริวัฒน์ อายุวัฒน์. (2560). การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-Based
Learning): ความท้าทายของการศึกษาพยาบาลในการพัฒนาการเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 21. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข. 27 (2), 15-30.
- Hymes. Delt. (1972). Editorial Introduction to Language. in Society, Language
in Society, 1(1), 1-14.